

﴿سوره غافر ، ترجمه انصاریان﴾

به نام خدا که رحمتش بی اندازه است و مهربانی اش همیشگی

حم (از اسرار خدا و رسول است). (1) نزول این کتاب آسمانی (قرآن) از جانب خدای مقتدر داناست. (2) خدایی که بخشنده گناه و پذیرنده توبه (بندگان با ایمان) و منتقم سخت (از مردم ظالم بی ایمان) و صاحب رحمت و نعمت است، جز او هیچ خدایی نیست، بازگشت همه به سوی اوست. (3) و (بدان ای رسول که) در آیات خدا کسی به (انکار و) جدل جز مردم کافر برنخیزد پس تو از اینکه کافران بر شهر و دیارها مسلط و متصرفند دل نبازی (که اگر به آنها مهلتی دادیم موقع انتقام خواهد رسید). (4) (اگر امت تو را تکذیب کردند غم مدار که) پیش از اینان هم قوم نوح و طوایف بعد از نوح نیز (پیغمبران را) تکذیب کردند و هر امتی همّت گماشت که پیغمبر خود را دستگیر (و هلاک) گرداند و جدل و گفتار باطل به کار گرفت تا برهان حق را پایمال سازد، من هم آنها را (به کیفر کفر) گرفتم و چگونه عقوبت سخت کردم! (5) و همین گونه وعده خدای تو بر (عقاب و کیفر) کافران (امت) محقق و حتم است که آنها همه اهل دوزخ هستند. (6) فرشتگانی که عرش (با عظمت الهی) را بر دوش گرفته و آنان که پیرامون عرشند به تسبیح و ستایش حق مشغولند، هم خود به خدا ایمان دارند و هم برای اهل ایمان از خدا آمرزش و مغفرت می طلبند که ای پروردگاری که علم و رحمت بی منتهایت همه اهل عالم را فرا گرفته است، گناه آنان که توبه کردند و راه (رضای) تو را پیمودند ببخش و آنان را از عذاب دوزخ محفوظ

دار. (7) ای پروردگار ما آنان را در بهشت‌های جاودانی که به آنان و به شایستگان از پدران و همسران و فرزندان‌شان وعده داده‌ای در آور ؛ یقیناً تو توانای شکست‌ناپذیر و حکیمی ؛ (8) و آنان را از عقوبت‌ها ننگه دار ، و هر که را در آن روز از عقوبت‌ها ننگه داری بی‌تردید او را مورد رحمت قرار داده‌ای ؛ و این همان کامیابی بزرگ است . (9) کافران را [پس از ورود به دوزخ] ندا می‌دهند : مسلماً دشمنی و خشم خدا نسبت به شما از دشمنی و خشم خودتان درباره خودتان بیشتر است ؛ زیرا دعوت به ایمان می‌شدید پس کفر می‌ورزیدید . (10) می‌گویند : ای پروردگار ما دوبار ما را میراندی و دوبار زنده کردی ، اکنون به گناهانمان معترفیم ، پس آیا راهی برای بیرون آمدن [از دوزخ] هست ؟ (11) این [سختی عذاب] به سبب این است که چون خدا به یگانگی خوانده می‌شد [یگانگی‌اش] را انکار می‌کردید ، و اگر برای او شریک و همتایی قرار داده می‌شد ، باور می‌کردید ؛ پس [اکنون] داوری ، ویژه خدای والامرتبه و بزرگ است . (12) اوست که نشانه‌های خود را به شما نشان می‌دهد ، و از آسمان برای شما رزق مناسب نازل می‌کند ؛ و فقط کسانی متذکر می‌شوند که به سوی خدا باز می‌گردند (13) پس خدا را در حالی که ایمان و عبادت را [از هر گونه شرکی] برای او خالص می‌کنید ، بپرستید گرچه کافران [از روش شما] ناخشنود باشند . (14) بالا برنده درجات و صاحب عرش است ، روح را [که فرشته وحی است] به فرمانش به هر کس از بندگانش بخواهد القا می‌کند تا مردم را از روز ملاقات [که روز رستاخیز است] بیم دهد . (15) روزی که همه آنان آشکار می‌شوند ، [و] چیزی از آنان بر خدا پوشیده

نمی‌ماند . [و ندا آید :] امروز فرمانروایی ویژه کیست ؟ ویژه خدای یکتای قهار است (16) امروز هر کس را در برابر آنچه انجام داده است ، پاداش می‌دهند . امروز هیچ ستمی وجود ندارد ؛ یقیناً خدا در حسابرسی سریع است . (17) و آنان را از روز نزدیک بیم ده ، آن گاه که [از شدت ترس] جان‌ها به گلوگاه رسد ، در حالی که همه وجودشان پر از غم و اندوه است . برای ستمکاران هیچ دوست مهربانی و شفיעی که شفاعتش پذیرفته شود ، وجود ندارد ! (18) [او] چشم‌هایی را که به خیانت [به نامحرمان] نگاه می‌کند و آنچه را سینه‌ها پنهان می‌دارند می‌داند . (19) خدا به حق داوری می‌کند ، و معبودانی را که [مشرکان] به جای او می‌پرستند [چون از هر جهت ناتوانند] هیچ گونه داوری نمی‌کنند ؛ یقیناً خدا شنوا و بیناست . (20) آیا در زمین گردش نکردند تا با تأمل بنگرند که سرانجام کسانی که پیش از آنان بودند ، چگونه بود ؟ آنان از ایشان نیرومندتر بودند ، و در زمین آثاری پایدارتر [چون قلعه‌ها ، خانه‌های استوار و کاخ‌های بسیار محکم] داشتند ، پس خدا آنان را به کیفر گناهانشان [به عذاب] گرفت ، و در برابر خدا حمایت گری نداشتند . (21) این [کیفر دردناک] برای این بود که پیامبرانشان همواره دلایل روشن برای آنان می‌آوردند و آنان [از روی تکبر و عناد] کفر می‌ورزیدند ، خدا هم همه آنان را [به عذابی سخت] گرفت ؛ زیرا او توانا و سخت کیفر است ؛ (22) به راستی موسی را با معجزات خود و برهانی آشکار فرستادیم (23) به سوی فرعون و هامان و قارون ، ولی [آنان] گفتند : جادوگری بسیار دروغگوست ! (24) چون حق را از سوی ما برای آنان آورد ، گفتند : پسران کسانی را که با موسی ایمان آورده‌اند

بکشید ، و زنانشان را [برای بیگاری و خدمت] زنده بگذارید . ولی نقشه کافران جز در بیراهه و گمراهی نیست . (25) فرعون گفت : مرا بگذارید تا موسی را بکشم و او پروردگارش را [برای نجات خود] بخواند ، چون من می‌ترسم دین شما را تغییر دهد ، یا در این سرزمین فساد و تباهی به بار آورد (26) موسی گفت : من از هر متکبر سرکشی که به روز حساب ایمان ندارد به پروردگارم و پروردگار شما پناه می‌برم . (27) مرد مؤمنی از خاندان فرعون که ایمانش را پنهان می‌داشت ، گفت : آیا مردی را می‌کشید که می‌گوید : پروردگار من خداست ؟ و بی‌تردید از سوی پروردگارتان برای شما دلایل روشنی آورده است ، و اگر دروغگو باشد دروغش به زیان خود اوست ، و اگر راستگو باشد برخی از عذاب‌هایی که به شما وعده می‌دهد به شما خواهد رسید ؛ زیرا خدا کسی را که اسرافکار و بسیار دروغگوست هدایت نمی‌کند . (28) ای قوم من ! امروز فرمانروایی و حکومت برای شماست که در این سرزمین پیروز هستید ، ولی اگر عذاب خدا به سوی ما آید ، چه کسی ما را یاری خواهد داد ؟ فرعون گفت : من جز آنچه را [صواب] می‌بینم [و به آن یقین دارم و آن انکار موسی و کشتن او و تقویت حکومت من است] به شما ارائه نمی‌کنم ، و شما را جز به راه راست هدایت نمی‌نمایم . (29) آن مرد مؤمن گفت : ای قوم من ! بی‌تردید من بر شما از روزی مانند روز [عذاب] گروه‌ها [پی که پیامبران را تکذیب کردند] می‌ترسم (30) چون سرنوشت قوم نوح و عاد و ثمود و کسانی که پس از آنان بودند ؛ و خدا ستمی بر بندگان نمی‌خواهد [این بندگانند که بر خود ستم روا می‌دارند] . (31) و ای قوم من ! بی‌تردید

من از روزی که مردم یکدیگر را [برای نجات خود از عذاب] ندا می‌دهند بر شما می‌ترسم؛ (32) روزی که [به علت شدت عذاب] پشت‌کنان از این سو به آن سو فرار می‌کنید [ولی از هر سو که می‌روید، شما را باز می‌گردانند و] شما را [در برابر عذاب خدا] هیچ نگره دارنده‌ای نیست؛ و هر که را خدا [به سبب کبر و عنادش] گمراه کند، او را هیچ هدایت‌کننده‌ای نخواهد بود (33) بی‌تردید یوسف پیش از این دلایل روشنی برای شما آورد، ولی شما همواره نسبت به آنچه که آورده بود در تردید بودید، تا زمانی که از دنیا رفت، [پس از مرگ او] گفتید: خدا هرگز بعد از او پیامبری مبعوث نخواهد کرد، این‌گونه خدا هر اسراف‌کار تردید کننده‌ای را گمراه می‌کند. (34) کسانی که درباره آیات خدا بی‌آنکه دلیلی برای آنان آمده باشد، گفتگوی بی‌منطق می‌کنند [این عمل زشتشان] نزد خدا و نزد اهل ایمان مایه دشمنی بزرگ است؛ این‌گونه خدا بر دل هر گردنکش زورگویی، مُهر [تیره‌بختی] می‌نهد (35) و فرعون گفت: ای هامان! برای من بنایی بسیار بلند بساز شاید به وسایلی برسم، (36) وسایل [بالا رفتن به] آسمان‌ها تا از خدای موسی آگاه شوم [که کیست و کجاست؟!]. هر چند موسی را [در گفته‌هایش درباره خدا] دروغگو می‌پندارم. و این‌گونه برای فرعون زشتی کردارش آراسته شد و از راه خدا باز ماند، و نقشه فرعون جز در خسران و نابودی نبود. (37) آن مرد مؤمن گفت: ای قوم من! از من پیروی کنید تا شما را به راه راست هدایت کنم. (38) ای قوم من! این زندگی دنیا فقط کالایی بی‌ارزش و زودگذر است، و بی‌تردید آخرت سرای پایدار است. (39) هر که بدی کند جز به مانند آن کیفر نیابد

، و از مردان یا زنان کسانی که کار شایسته انجام دهند در حالی که مؤمن باشند، در بهشت درآیند و آنان را در آن رزق بی حساب دهند (40) ای قوم من ! چرا من شما را به سوی رهایی [از خسران دنیا و آخرت] می خوانم ، و شما مرا به آتش می خوانید ؟ ! (41) مرا می خوانید که به خدای یگانه کافر شوم و بر پایه نادانی ، چیزی را شریک او قرار دهم ! و من شما را به توانای شکست ناپذیر و بسیار آمرزنده می خوانم . (42) یقینی است آنچه مرا به سویش می خوانید برای او در دنیا و آخرت حقّ ادعا [ی الوهیت و ربوبیت] نیست ، و مسلماً بازگشت ما به سوی خداست ، و قطعاً اسرافکاران اهل آتش اند . (43) پس به زودی [درستی] آنچه را [که امروز درباره عذاب اسرافکاران] می گویم [و شما باور نمی کنید] متوجه خواهید شد ، و من کارم را به خدا وامی گذارم ؛ زیرا خدا به بندگان بیناست . (44) پس خدا او را از آسیب های آنچه بر ضد او نیرنگ می زدند ، ننگه داشت و عذاب سختی فرعونیان را احاطه کرد . (45) [عذابشان] آتش است که صبح و شام بر آن عرضه می شوند ، و روزی که قیامت برپا شود [ندا رسد :] فرعونیان را در سخت ترین عذاب در آورید . (46) [یاد کن] هنگامی که در آتش با یکدیگر نزاع و کشمکش می کنند ، پس ضعیفان به مستکبران می گویند : ما [در دنیا] پیرو شما بودیم ، آیا می توانید بخشی از این آتش را از ما دفع کنید ؟ (47) مستکبران می گویند : هم اکنون همه ما در آتش هستیم ، بی تردید خدا [به عدالت] میان بندگان داوری کرده است . (48) و آنان که در آتش اند ، به نگهبانان دوزخ می گویند : از پروردگارتان بخواهید که يك روز بخشی از عذاب را از ما سبک کند . (49)

[نگهبانان] می‌گویند : آیا پیامبر انتان دلایلی روشن برای شما نیاوردند ؟ می‌گویند : چرا آوردند . می‌گویند : پس [هر اندازه که می‌خواهید خدا را] بخوانید ، ولی درخواست کافران جز در بیراهه و گمراهی نیست . (50) بی‌تردید ما پیامبران خود و مؤمنان را در زندگی دنیا و روزی که گواهان [برای گواهی دادن] به پا ایستند ، یاری می‌کنیم . (51) همان روزی که عذرخواهی ستمکاران سودشان ندهد و برای آنان لعنت خدا و سرای دشواری است . (52) محققاً ما به موسی هدایت عطا کردیم و کتاب [تورات] را به بنی‌اسرائیل به میراث دادیم ؛ (53) کتابی که [سراسر] برای خردمندان مایه هدایت و تذکر است . (54) پس [چنان که موسی بر آزار بنی اسرائیل شکیبایی ورزید ، تو هم بر آزار دشمنان] شکیبیا باش ، بی‌تردید وعده خدا حق است ، و از میان رفتن [توطئه‌ها و موانعی که به وسیله دشمنان در راه پیشرفت دعوتت به اسلام برای تو ایجاد شده] ، از خدا بخواه ، و پروردگارت را شب و صبح همراه با ستایش تسبیح گوی . (55) بی‌تردید آنان که درباره آیات خدا بی‌آنکه دلیلی برای آنان آمده باشد ، گفتگوی بی‌منطق می‌کنند و در سینه‌هایشان جز کبر و بزرگنمایی نیست به آن [عزت و سلطنتی که در آرزویش هستند] نمی‌رسند ؛ پس به خدا پناه ببر ؛ زیرا او شنوا و بیناست . (56) همانا آفرینش آسمان‌ها و زمین از آفرینش انسان مهم‌تر است ، ولی بیشتر مردم [به حقایق] آگاهی ندارند . (57) و بینا و نابینا ، یکسان نیستند و [نیز] آنان که ایمان آورده و کارهای شایسته انجام داده‌اند با [مردم] بدکار برابر نمی‌باشند . اندکی متذکر [این حقایق] می‌شوید . (58) یقیناً قیامت آمدنی است ، هیچ تردیدی در آن نیست ، ولی بیشتر مردم [به

سبب هواپرستی و غرور] ایمان نمی‌آورند. (59) پروردگارتان گفت : مرا بخوانید تا شما را اجابت کنم ، آنان که از عبادت من تکبر ورزند ، به زودی خوار و رسوا به دوزخ درآیند. (60) خداست که شب را برای شما پدید آورد تا در آن بیارامید ، و روز را روشن و مایه بینش قرار داد [تا در آن به کارهای لازم بپردازید] ؛ بی‌تردید خدا نسبت به مردم دارای فزون‌بخشی است ، ولی بیشتر مردم سپاس‌گزاری نمی‌کنند. (61) این است خدا پروردگار شما که آفریننده هر چیزی است ، هیچ معبودی جز او نیست ، پس چگونه [شما را از حق] باز می‌گردانند؟ (62) این‌گونه [که شما منحرف می‌شوید] آنان که همواره آیات خدا را منکرند ، منحرف می‌شوند. (63) خداست که زمین را برای شما جایگاه امن و آسایش آفرید ، و آسمان را بنایی [استوار] ساخت ، و شما را صورتگری کرد و صورت‌هایتان را نیکو گردانید ، و از چیزهای پاکیزه [ای که با طبیعت شما هماهنگ است] به شما روزی داد . این است خدا پروردگار شما ، پربرکت و سودمند است خدا پروردگار جهانیان. (64) اوست زنده [بی‌زوال] ، هیچ معبودی جز او نیست ، پس او را در حالی که ایمان و عبادت را برای او [از هر گونه شرکی] خالص می‌کنید بپرستید . همه ستایش‌ها ویژه خدا پروردگار جهانیان است. (65) بگو : مرا نهی کرده‌اند از اینکه معبودانی که شما به جای خدا می‌پرستید بپرستم ؛ زیرا از جانب پروردگارم برای من دلایل روشن [بر حقانیت توحید] آمده است و مأمورم که فقط تسلیم [فرمان‌ها و احکام] پروردگار جهانیان باشم . (66) اوست که شما را از خاک آفرید ، سپس از نطفه ، آن گاه از علقه ، سپس به صورت طفلی [از رحم مادران] بیرون

می‌آورد ، تا به کمال نیرومندی خود برسید ، آن گاه سالخورده شوید ، و برخی از شما پیش از رسیدن به این مراحل قبض روح می‌شوید ، و [برخی زنده می‌مانید] تا به آن مدتی که مقرر است برسید به خاطر اینکه [درباره حق] تعقل کنید . (67) اوست که زنده می‌کند و می‌میراند ، و چون پدید آمدن چیزی را اراده کند ، فقط به آن می‌گوید : باش . پس بی‌درنگ موجود می‌شود . (68) آیا به آنان که درباره آیات خدا گفتگوی بی‌منطق می‌کنند نظر نکردی که چگونه آنان را [از حق به باطل] برمی‌گردانند ؟ (69) همانان که قرآن و دینی را که پیامبران خود را به آن فرستادیم انکار کردند ، پس به زودی [نتیجه انکار خود را] خواهند دانست ؛ (70) و آن زمانی است که غل‌ها و زنجیرها [ی آتشین] در گردن‌هایشان باشد در حالی که به وسیله آنها کشیده شوند ، (71) در میان آب جوشان ، سپس آنان را در آتش افروخته دوزخ می‌سوزانند . (72) آن گاه به آنان گویند : معبودانی که [در الوهیت و ربوبیت] شریکان خدا می‌گرفتید کجایند ؟ (73) [همان معبودانی که] به جای خدا [می‌پرستیدید] ، می‌گویند : از نظر ما گم و ناپدید شدند ، بلکه ما پیش از این چیزی را نمی‌پرستیدیم . این‌گونه خدا کافران را گمراه می‌کند . (74) این [عذاب‌ها] برای آن است که به ناحق در زمین مغرورانه سرمستی می‌کردید و به سبب آن است که بر اثر تکبر به پایکوبی و خوشحالی می‌پرداختید . (75) از درهای دوزخ وارد شوید که در آن جاو دانه‌اید ؛ چه بد است اقامت‌گاه متکبران . (76) نهایتاً [بر آزار اینان] شکیبیا باش ، بی‌تردید وعده خدا حق است . پس اگر بخشی از عذاب‌هایی را که به آنان وعده می‌دهیم به تو نشان دهیم ، یا تو را پیش از آن از دنیا ببریم

[تفاوتی ندارد ، در هر صورت] آنان را به سوی ما باز می‌گردانند [و کيفرشان را خواهند دید] . (77) قطعاً پیش از تو پیامبرانی فرستادیم ؛ سرگذشت گروهی از آنان را برای تو حکایت کرده‌ایم ، و سرگذشت برخی را بیان نکرده‌ایم . هیچ پیامبری را نسزد که جز به اذن خدا معجزه‌ای بیاورد ؛ بنابراین هنگامی که فرمان خدا [به عذاب دشمنان لجوج] برسد ، بر پایه حق داوری خواهد شد و آنجاست که اهل باطل زیان خواهند کرد . (78) خداست که چهارپایان را برای شما پدید آورد تا بر بعضی از آنها سوار شوید ، و از [گوشت] بعضی از آنها بخورید ؛ (79) و برای شما در آنها سودهایی است ، [آری آنها را آفرید] تا با [سوار شدن بر آنها و حمل بار و بنه خود] به مقصدی که در دل‌های شماست برسید ، و بر آنها و بر کشتی‌ها حمل می‌شوید . (80) و همواره نشانه‌های [ربوبیت و قدرت] خود را به شما نشان می‌دهد ، پس کدام يك از نشانه‌های خدا را انکار می‌کنید ؟! (81) آیا در زمین گردش نکردند تا با تأمل نظر کنند که سرانجام کسانی که پیش از آنان بودند [و سرکشی و تکبر می‌کردند] چگونه شد ؟ همانان که نفراتشان از اینان بیشتر و از ایشان نیرومندتر بودند ، و در زمین آثاری پایدارتر [چون قلعه‌ها و خانه‌های استوار و کاخ‌های بسیار محکم] داشتند ، ولی نفرات و قدرت و آثاری که همواره به دست می‌آوردند [چیزی از عذاب خدا را] از آنان دفع نکرد . (82) هنگامی که پیامبرانشان دلایلی روشن برای آنان آوردند ، به اندک دانشی که نزد خود داشتند خوشحال بودند [و غیر آن را چیزی به حساب نمی‌آوردند] ولی عذابی که همواره آن را به مسخره می‌گرفتند ، آنان را احاطه کرد . (83) هنگامی که عذاب سخت ما

را دیدند گفتند : بی‌تردید به خدا ایمان آوردیم و به معبودانی که با او شریک قرار می‌دادیم ، کافریم . (84) ولی زمانی که عذاب سخت ما را دیدند ، ایمانشان سودی به آنان نداد . سنت خداست که از دیرباز نسبت به بندگان جاری شده است [که ایمانشان را پس از دیدن عذاب نمی‌پذیرد] و آنجاست که کافران زیانکار شدند . (85)